

Κεφάλαιο 7

II. Ο ελληνισμός υπό βενετική
και οθωμανική κυριαρχία

Α. Οι Έλληνες υπό Βενετική κυριαρχία

Ι. Συνθήκες διαβίωσης

1. Βενετοκρατία σε πολλές περιοχές του ελλαδικού χώρου μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης
2. Πολιτιστικός τομέας: ελεύθερη μετακίνηση φοιτητών προς την Ιταλία → Ανταλλαγή ιδεών

Β. Οι Έλληνες υπό οθωμανική κυριαρχία

Στην πράξη:

1. περιορισμοί
2. καταπίεση

→ Αντίδραση Ελλήνων

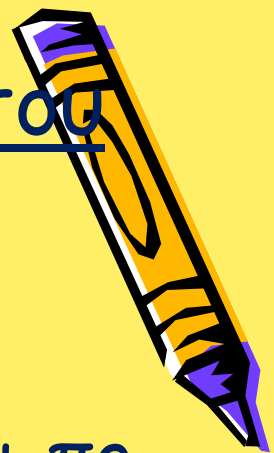
Γενίτσαροι

ΙΙ. Δυνάμεις επιβίωσης και ανανέωσης του Ελληνισμού

Α. Η Εκκλησία και τα προνόμια

1. Ο Πατριάρχης ορίζεται ως πνευματικός + πολιτικός ηγέτης και μπορεί να:
 - α/ ιδρύει εκκλησίες
 - β/ ιδρύει δικαστήρια
 - γ/ παρεμβαίνει στο Οθωμανικό κράτος για θέματα που αφορούν στους ορθόδοξους χριστιανούς
 - δ/ επιβάλλει φορολογία για τις ανάγκες της Εκκλησίας ή της οθωμανικής διοίκησης
2. Οι Οθωμανοί μέσω της Εκκλησίας διοικεί τους υπόδουλους Έλληνες

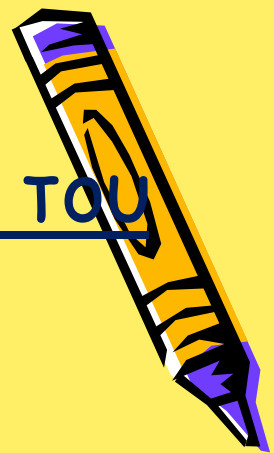

ΙΙ. Δυνάμεις επιβίωσης και ανανέωσης του Ελληνισμού

Β. Ο θεσμός της κοινότητας (= είδος
τοπικής αυτοδιοίκησης)

Η κοινότητα:

- α/ εκλέγει τους προκρίτους (= τοπικοί άρχοντες)
- β/ αντιμετωπίζει συλλογικά τα προβλήματα
- γ/ καλλιεργεί το δημοκρατικό πνεύμα

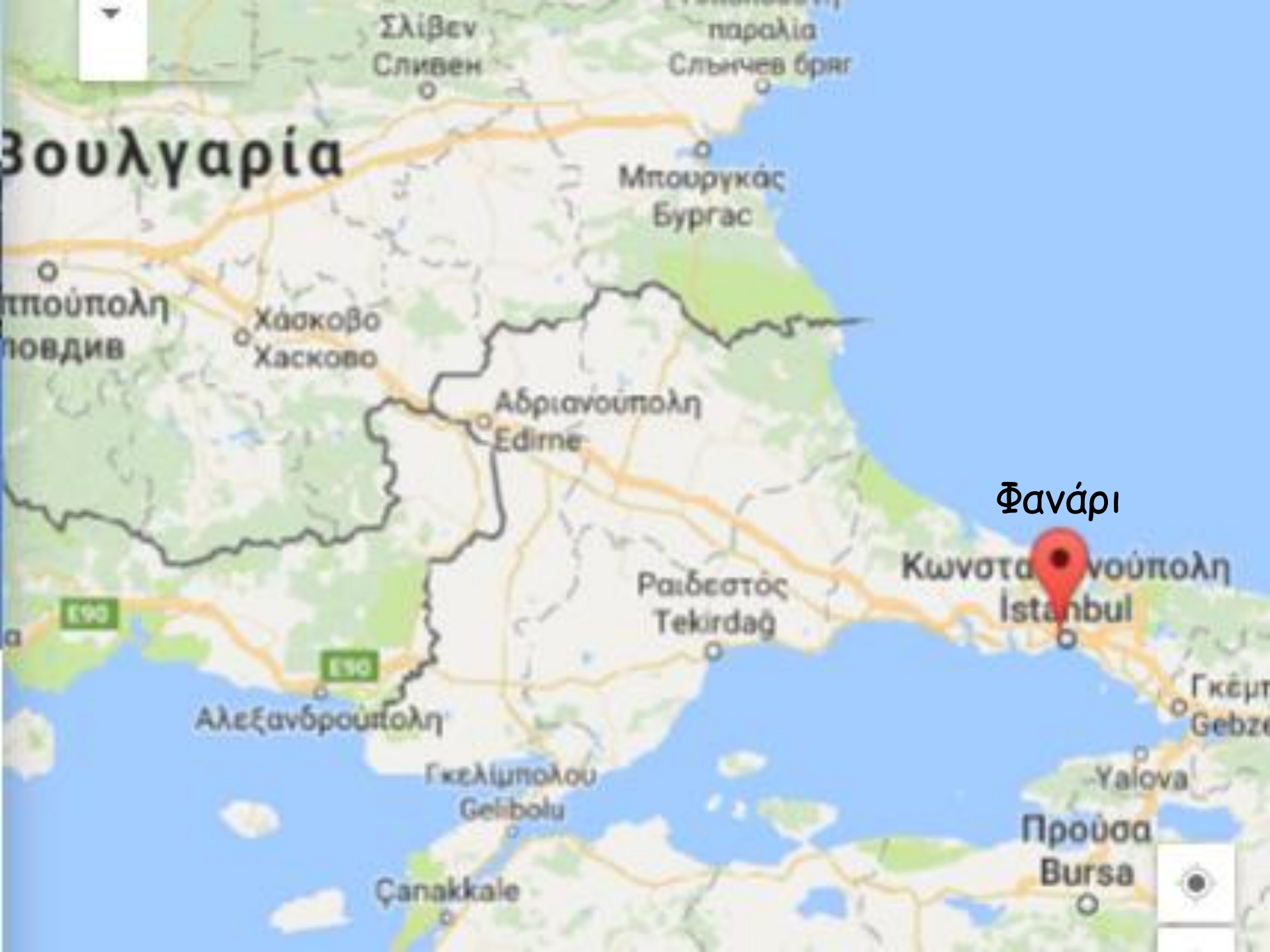

ΙΙ. Δυνάμεις επιβίωσης και ανανέωσης του Ελληνισμού

Γ. Οι Φαναριώτες

1. Φανάρι = συνοικία γύρω από το Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης
2. Φαναριώτες = μορφωμένοι και γλωσσομαθείς λαϊκοί αξιωματούχοι που:
 - α/ παίρνουν αξιώματα στην οθωμανική διοίκηση
 - β/ εξελίσσονται σε κοινωνική ομάδα
 - γ/ αποκτούν μεγάλη οικονομική δύναμη και επιρροή

Βουλγαρία

Φανάρι

Κωνσταντινούπολη
Istanbul

Προύσα
Bursa

ΕΛ

Είσοδος

Μονή Παμμακάριστου
Fethiye Camii

İsmailpaşa Sokakı

Sultan Selim Cd.

Çamcı Çeşmesi Yks.

Ali Naki Sk.

Incebel Sk.

Soğuk Tulumba Sk.
Debbaç Yunus Sk.

Haliç Cd.

Tiftik Sk.

Kara Sarıklı Sk.

Abdülezepaşa Cd.

Incebel Sk.

Sultan Selim Mesleki ve
Teknik Anadolu Lisesi

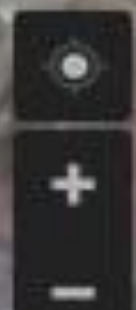
Ismek

Balat Mahallesi
Muhtarlığı

Yavuz Selim Mosque

Kırk Basamak Çk

Debbag Yunus Sk

Φανάρι

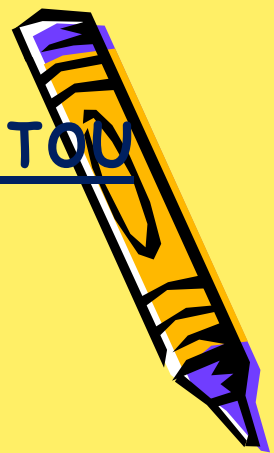

ΙΙ. Δυνάμεις επιβίωσης και ανανέωσης του Ελληνισμού

Δ. Αρματολοί και κλέφτες

1. Αρματολοί = ένοπλα σώματα από Έλληνες για τη διαφύλαξη της τάξης
2. Κλέφτες = ένοπλοι Έλληνες που καταφεύγουν στα βουνά για να αντισταθούν στους Οθωμανούς και ζουν κλέβοντας

Συχνά: Κλέφτες \Leftrightarrow Αρματολοί = πρωτεργάτες της Ελληνικής επανάστασης

Κλέφτες και αρματολοί

ΙΙ. Δυνάμεις επιβίωσης και ανανέωσης του Ελληνισμού

Ε. Οικονομικές και κοινωνικές μεταβολές

1. 15ος-16ος αιώνας: δυσμενείς συνθήκες
→ καμία οικονομική πρόοδος
2. 17ος αιώνας: εμπορικές σχέσεις μεταξύ
Οθωμανικής αυτοκρατορίας + ευρωπαϊ-
κών δυνάμεων = βελτίωση της ελληνικής
οικονομίας:

II. Δυνάμεις επιβίωσης και ανανέωσης του Ελληνισμού

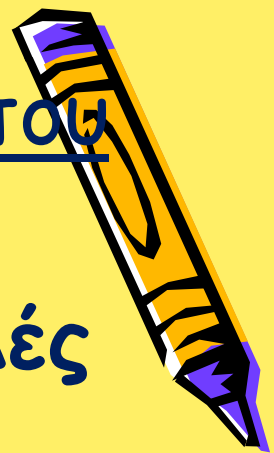
Ε. Οικονομικές και κοινωνικές μεταβολές

α/ Ανάπτυξη εμπορίου των Ελλήνων

β/ Αλλαγές στην αγροτική οικονομία: καλλιέργεια νέων προϊόντων (π.χ. βαμβάκι, μετάξι κ.α.)

γ/ Ενίσχυση της κτηνοτροφίας

δ/ Ανάπτυξη βιοτεχνίας → εταιρίες, συνεταιρισμοί → νέα εύπορη τάξη = αστική τάξη (= εμποροι, βιοτέχνες, πλοιοκτήτες)

III. Παιδεία του υπόδουλου Ελληνισμού

A. Παιδεία

1. Έως τον 17ο αιώνα: Η Εκκλησία αναλαμβάνει την παιδεία : Πατριαρχική Ακαδημία Κωνσταντινούπολης + πνευματικοί άνθρωποι που σπουδάζουν στη Δύση
2. Τέλη 17ου αιώνα:
 - α/ αύξηση σχολείων
 - β/ περισσότερες εκδόσεις βιβλίων
 - γ/ Νεοελληνικός Διαφωτισμός (ιδέες Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού):

ΙΙΙ. Παιδεία του υπόδουλου Ελληνισμού

A. Παιδεία

i. χαρακτηριστικά:

α/ Κλασσική παιδεία

β/ Θετικές επιστήμες

γ/ λαϊκή γλώσσα

δ/ ορθολογική σκέψη

ε/ αίτημα για πολιτική ελευθερία και ισότητα

ΙΙΙ. Παιδεία του υπόδουλου Ελληνισμού

Α. Παιδεία

ii. εκπρόσωποι:

α/ Ρήγας Βελεστινλής ή Φεραίος

β/ Αδαμάντιος Κοραής

γ/ Κοσμάς Αιτωλός: αγωνίζεται για:

i. τη διάδοση της παιδείας

ii. τη στήριξη της Ορθοδοξίας

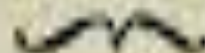

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

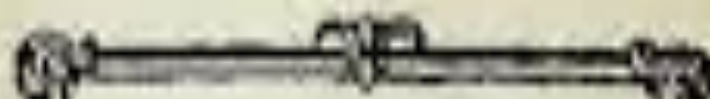
ΉΣΘΗΣ

ΘΟΥΡΙΟΣ,

Ἦτοι Ὁμητικοὶ Πελοποννησιακοὶ Ὕμνοι πρῶτοι εἰς τὴν ἔχαστον

ΜΕΓΑ ΠΡΟΣΤΑΤΗ ΜΕΓΑΛΗ.

Ὡς τὸν πολέμῳ ἐὰν ζῆμιον τὸ σπῆναι,

Μοιάχει σὲ λιγυρῆς, τοῦ βέχαι τὸ βυτῆναι,

Σταδίον τὸ ἐπιπύμα, τὸ βλίπυμα κλειδί,

Νὸ φεύγῃ σὲ τὴν Κέρου, γὰρ τὸ πᾶν παρὲν ελευθῆναι,

Ο ΆΓΙΟΣ,
'Ο ΑΙΤΩ

ΚΟΣΜΑΣ
ΑΓΟΣ

IV. Ο παροικιακός Ελληνισμός

Τέλη 18ου αιώνα: Οι παροικίες στη:

α/ Βαλκανική

β/ Ρωσία

γ/ Ευρώπη (δυτική :Βενετία, Τεργέστη, κεντρική: Βιέννη και ανατολική):

1. αποτελούν εστίες οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης
2. έχουν σχολεία με Έλληνες μαθητές
3. εκτυπώνουν ελληνικά βιβλία και τα αποστέλλουν στην υπόδουλη Ελλάδα
4. εκδίδουν εφημερίδες, φιλολογικά περιοδικά, τα έργα του Ρήγα Φεραίου
5. χρηματοδοτούν και ιδρύουν σχολεία στην υπόδουλη Ελλάδα

